

Firbladet

Årgang 17 – nr 3 – 2004

ISSN 0804 - 2403

Utgitt av Norsk Botanisk Forening,
Østlandsavdelingen

Innhold:

Redaksjonelt	side 2
NBF – ØLA: Møteprogram høsten 2004	side 3
Mer kjempesoleie ved Langvannet i Lørenskog	side 4
Plantebekjempelse av fremmede arter	side 6
Ravinetur i Farseggen	side 7
Orkidéresan 2004	side 9
Dvergtistelen på Ulvøya overlever – ennå en stund	side 12
Det året det var så brekk	side 13

• Redaksjonelt

Høsten er over oss – og temperaturforskjellene mellom dag og natt blir betydelige. Plenty med nedbør har vi også fått på Østlandet i det siste. Og det er ikke lenger så mye nytt å finne ute i naturen.

For mange er dette tiden for å plukke fram minnene fra sommeren som gikk. Noen bearbeider bilder, andre gjør herbariemontasjer, og atter andre går igjennom lister og notater og registrerer årets nye funn. Botanikk kan være så mangt.

I dette nummeret av Firbladet presenterer vi møteprogrammet for høsten (se neste side), og vi vet også at møtekommiteen arbeider med å få i stand et julemøte. Det kommer vi tilbake til i neste nummer.

Vi i redaksjonen har lenge hatt lyst til å skaffe oss en kano, og i sommer slo vi til på en godt tilbud på en gammel og godt brukt farkost – som for to uerfarne 50-åringer gav noen uventete utfordringer innenfor balansekunsten. På den første prøveturen vår møtte vi en dreven padler som uttalte at vi lignet et eldre ektepar... Det var sikkert godt ment, og han gav oss

faktisk en del gode råd. I løpet av sommeren har vi dessuten ervervet oss en god del mer erfaring, så nå har vi utviklet simultankapasitet slik at vi klarer å botanisere mens vi padler.

De fleste av kanoturene har vært på Langvannet og i Fjellhamar-elva i Lørenskog. Vi er floravoktere for kjempesoleie, og har nå fått kartlagt en rekke nye lokaliteter. Dette kan du lese mer om på sidene 4 og 5.

Øyvind Traagstad har skrevet om plantebekjempelse av fremmede arter, og han etterlyser en sterkere debatt om hvorvidt vi skal godta at nye arter trenger seg inn, eller om vi skal bekjempe nye arter som sprer seg raskt? Og i så fall, hvilke arter bør vi bekjempe? Firbladet er et egnet forum for slike debatter, så kom gjerne med innspill. Les Traagstads artikkel på sidene 6 og 7.

Line Hørlyk har vært med Skedsmo Naturvernforbund på ravinetur i Farseggen, en leirravine mellom Skedsmokorset og Leirsund. Turen er omtalt på sidene 7–9.

I Firbladet 2004 nr. 1 fortalte vi om planene for vår store tur til Gotland. Den ble gjennomført i begynnelsen av juni, og du kan lese om den på sidene 9–12.

Randi Werner har tidligere rapportert om floravokting av dverg-tistelen på Ulvøya, og på side 12 finner du årets rapport.

Til slutt bringer vi en «årsrapport» fra Øyvind Traagstad som omhandler både knottblom og bittergrønn. Dessuten utpeker han 2004 til «det store brekk-året». Hva han mener med det, kan du finne ut på side 13.

Vi takker alle som har bidratt med stoff til denne utgaven – og vi mottar gjerne myyye mer! Hvis du har ideer til stoff som burde vært med i bladet, så send oss gjerne noen linjer.

~ ~ ~

Har du stoff til Firbladet, kan det sendes til:

firbladet@floranor.net

• **NBF – ØLA: Møteprogram høsten 2004**

To møter er foreløpig fastsatt for høsten 2004. Det arbeides også med forberedelser til et julemøte, det skal vi komme tilbake til i neste utgave av Firbladet.

27. oktober kl. 18.30

Tor Øystein Olsen (fra Maridalens venner):
«Vern og forvaltning av orkideer og deres voksesteder»

10. november kl. 18.30

Astrid Skrindo:
«Naturlig revegetering av vegkanter
– Eksempler fra Oslofjordforbindelsen»

Begge møtene holdes i biologibyget på Blindern (Kristine Bonnevis Hus) på rom 3508 (3. etasje).

• **Mer kjempesoleie ved Langvannet i Lørenskog**

Vi er floravoktere for kjempesoleien *Ranunculus lingua* som vokser i strandkanten ved Langvannet i Lørenskog. Da vi besøkte den ene lokaliteten som vi visste om i fjor sommer [se kart]: (1), stod alt bra til med de ca. 50 individene. Området er nokså lett tilgjengelig, men det virker som om de får stå i fred. En del individer vokser også et godt stykke uti selve vannet.

Men vi hadde fått vite at det skulle være ytterligere et par lokaliteter i nærheten, og i juli i år fant vi to besetninger litt lenger nordover langs vestbredden (2) (3). Dette området er langt mindre tilgjengelig og mye mindre trafikkert. Enda lenger nordover er strandkanten helt utilgjengelig – med mindre man kommer sjøveien. Nysgjerrigheten vår økte; kunne det muligens finnes enda flere besetninger langs vannet?

Når vi er ute og botaniserer, er nok fottøyet oftere joggesko enn varestøvler for vårt vedkommende, og det må innrømmes at vannplantene er et forsømt tema. Vi har imidlertid lenge hatt lyst til å lære litt mer om vannplantene i

floraen vår, og derfor har vi også i flere år ønsket oss en kano. I sommer fikk vi endelig realisert dette ønsket. De første prøveturene ble lagt til nettopp Langvannet, og nå har vi undersøkt strandkanten rundt hele vannet.

Det gav faktisk resultater. Vi har funnet til sammen *åtte* besetninger med kjempesoleie. Mange av lokalitetene er helt umulig å komme til uten båt, og det tilsier at det ikke er noen overhengende fare for at plantene skal bli forstyrret. Siden vi ikke har visst om disse lokalitetene tidligere, er det ikke godt å si om kjempesoleien er i spredning – eller om disse nye besetningene har vært der i mange år. Dette må følges opp i kommende sesonger!

Det har også kommet oss for øre at det skal finnes kjempesoleie langs Ellingsrudelva som renner inn i nordenden av Langvannet. Den har vi foreløpig ikke lokalisert. Vi har riktignok forsøkt å padle et stykke oppover elva fra vannet, men ble stoppet nesten umiddelbart på grunn av svært tett vegetasjon. Mange steder er elva helt gjengrodd, så her hadde det vært på sin plass med litt opprydding! Derimot har vi saumfart det meste av elva som renner ut i sør-enden av Langvannet, ned mot Fjellhamardammen. Her fant vi

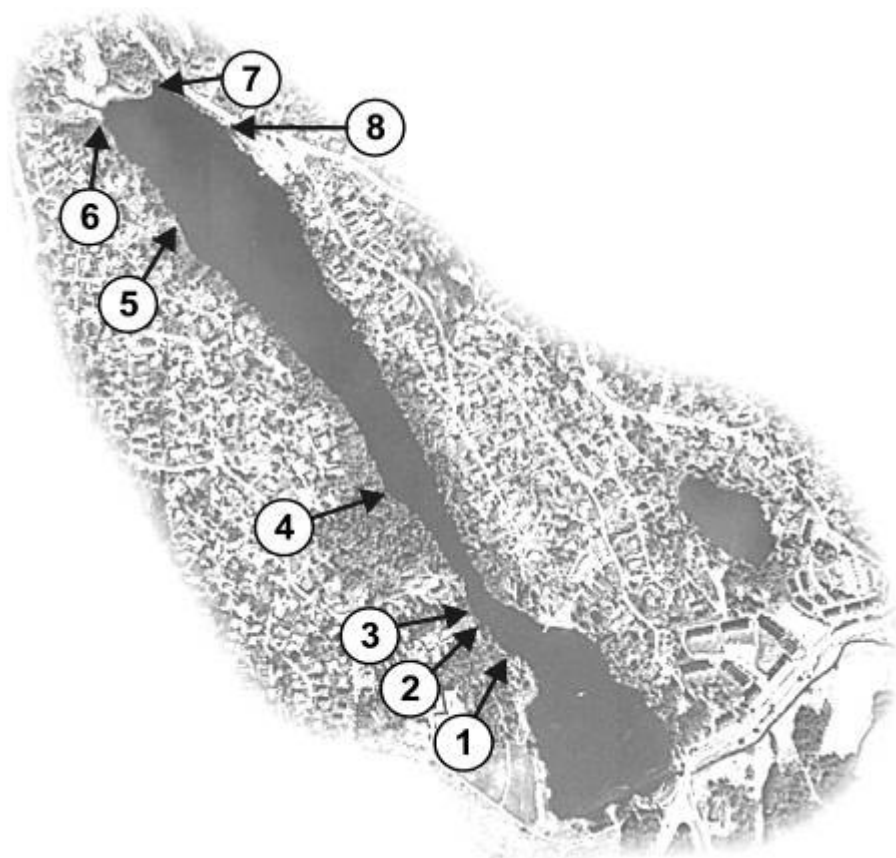
ikke spor av kjempesoleie – men vi møtte mye bever på kloss hold, og det var i seg selv en stor opplevelse!

Hvis noen har lyst til å beskue kjempesoleien ved Langvannet, er den lettest tilgjengelige lokaliteten like ved Marcus Thranes vei, ca. 30 m nord for Langgrunna bade-plass. Men dette er nok den minste av besetningene, med ca. 20 individer (8).

Fakta om Langvannet

- Næringsrik innsjø omgitt av tett bebyggelse, veier og jernbane
- Vann inn i nord (Ellingsrudelva) fra Elvåga i Østmarka
- Renner ut i sør (Fjellhamarelva) mot Lillestrøm og Øyeren
- Benyttes til fiskeing, bading og annen rekreasjon
- Lengde: ca. 1500 m
- Areal: ca. 225 000 m²
- Største dyp: 11 m

PER MADSEN & DAG VIGGO NILSEN

• **Plantebekjempelse av fremmede arter**

I sommer, tildels også før, er det i Oslo og Ås drevet en utstrakt bekjempelse av visse, uønskede planter. Det er særlig kjempebjørnekjeks (til forveksling lik tromsøpalme) som har stått i fokus, men i Oslo også forekomster av planten kjempespringfrø.

I botanisk interesserte kretser er det nesten kontrære syn mellom de som mener at det alltid har skjedd innvandring av nye arter, og at det er fåfengt eller unødvendig å bekjempe dette – og de som mener at visse nye planter er så vidt uheldige at de bør begrenses mest mulig. For selvsagt har det til alle tider kommet stadig nye plantevekster til landet. Og de aller fleste av disse har tilpasset seg og blitt en naturlig del av vår flora. Hvorfor skal vi så i dag prøve å «fryse fast» gårsdagens vegetasjon og bekjempe enkelte nye arter?

Vannhyasint fra Sør-Amerika fikk som kjent en svært uheldig utbredelse i Afrika, særlig i Viktoria-sjøen. Andre «innvandrere» (planter, insekter, dyr osv.) volder til tider store problemer når de kommer til områder uten organismer

som kan holde dem i sjakk. Mange planter er opprinnelig tatt inn som prydvekster, det gjelder for kjempebjørnekjeks så vel som kjempespringfrø og kanadagullris. Kjempebjørnekjeks kommer fra Kaukasus, kjempespringfrø fra Himalaya. Begge blomstrer først på ettersommeren, den siste ofte så sent som i september.

I Oslo kommune ser man den sterke spredningen av disse artene som en klar trussel mot det biologiske mangfoldet. Plantene sprer seg raskt, og liker seg godt på fuktig/våt næringsrik jord. Spesielt er kjempebjørnekjeks (det finnes et par mindre: kyst- og sibirbjørnekjeks) ekstremt arealkrevende og dertil ganske så ubehagelig. Den kan bli fra 150 til 300 cm høy, og berøring (saften) kan føre til hudskader. Plantesaften er giftig og sprut kan gi skader på synet. Får man den på huden, bør man holde seg unna sol i 8-9 dager, fordi den kan gi brannsårl! Der kjempebjørnekjeks etablerer seg, danner den etter hvert tette bestander som utkonkurrerer all annen urtevegetasjon. Et ekstremt område er mellom Smestad brannstasjon og Makrellbekken, der det er flere tusen svære kjemper.

I sommer hadde Aftenposten Aften et større oppslag 29. juni,

der det bl.a. sto at friluftsetaten satset mye på å få bukt med planten over hele byen. Vår «egen» Ivar Holtan har ført en innbitt kamp i marken, og vil forhåpentlig skrive mer utfyllende i Blyttia – selv har jeg bare gjort en del utfall mot planter i nærområdet mitt, øvre del av Akerselva. For det er ikke minst langs Oslos mange vassdrag at planten har etablert seg – vassdrag som kommunen arbeider for å gjøre mer tilgjengelig for folk.

Kjempespringfrø er en mindre halstarrig vekst, men på bilturer i vårt naboland og deler av Vestlandet har jeg sett skremmende tette bestander også av denne.

Kanadagullris sprer seg mange steder som en nesten kvelende pest. Om uttrykket faller noen tungt for brystet, anbefaler jeg en tur utover Oksenøy-veien, på vei til allbrukshuset «Lilløyplassen» vest på Snarøya. Et større område er her en eneste gul jungel, og planten er i ferd med å rykke inn på den lille «trekanttomten» like sønnafor, som jeg selv har presset på for å verne pga. svært stor tetthet av bl.a. dragehode. Også på tørrbakkevegetasjonen ute på selve odden, altså helt vest på Oksenøya, er kanadagullris på full fremmarsj inn i den kalkrike floraen.

Skal vi så lene oss tilbake og si med akademisk suffisiansse at «det som skjer, det skjer» (Doris Day-metoden) eller være så lite tidsmessig markedsrelatert at man griper inn for å beskytte viktige botaniske områder mot uønskede planter? Mitt syn skinner vel tydelig gjennom – men jeg ypper med glede til debatt!

ØYVIND TRAAGSTAD

• Ravinetur i Farseggen

I regi av Skedsmo Naturvernforbund ble det arrangert en tur i Farseggen, som er en leirravine med beliggenhet mellom Skeds-mokorset og Leirsund, søndag 6. juni 2004. Turleder for denne vandringen var Birgitta Prøys og med seg hadde hun Finn Smedstad som fugleekspert. Det var sol og deilig sommervær for de ca. 20 deltakerne på turen.

Ravinen oppsto under istiden og er kort fortalt en V-dal skapt av grunnvannet som har gravd seg dypere og dypere ned i jorda etter som vannet fikk mer fart når isen smeltet og rant ut mot havet. Farseggen er unik i Norden og et landemerke for Romerike. Mange

raviner i området er dessverre planert ut til jordbruks- og boligformål, men denne og en på Gardermoen står ennå urørt. Ravinen har et helt spesielt dyre- og planteliv der den ligger beskyttet av bratte skogkledte sider med en elv rennende i bunnen. Leiras evne til å holde på fuktighet og mineraler gir grunnlag for en helt spesiell flora. Birgitta kunne fortelle at her finner vi bl.a. det nordligste punktet for kystmoser og et av de sydligste punkter for tyrihjelms (*Aconitum septentrionale*), som er en typisk fjellplante i Norge.

Vi startet turen ved Skedsmo kirke og ruslet nedover til Oldtidsveien som går langs Farseggen. Navnet Farseggen kommer fra far i betydningen fotefar, ferdselsvei med bratte skråninger ned på hver side – en egg. Personlig har undertegnede litt ekstra interesse av dette stedet fordi jeg har mine «røtter» på morssiden i gården Farseggen som lå her. Nå er det bare bjerkealleen, som står midt utpå jordet vi vandret langs, igjen til minne om fordums tid. Så jeg følte at jeg stod på historisk grunn på flere måter. Omtrent herfra startet vi nedstigningen som skulle føre oss til bunns i ravinen.

I den øvre delen av ravinen fant vi det vi kaller fjellbjørkeeng med høystauder som engstorkenebb

(*Geranium pratense*), ballblom (*Trollius europaeus*), hundekjeks (*Anthriscus sylvestris*) og enghumleblomst (*Geum rivale*). Disse stod i full blomst nå og var som en eventyregang i all sin fargeprakt. Det musikalske innslaget var det en munk og en bokfink som sørget for. Videre gikk turen bratt, bratt nedover – sleipt og glatt var det også, så her var gåstaver tingen, eller å gå veldig sakte. Stemningen her nede var trollsk og det ble kjøligere. Løvskogen var tett og bare enkelte solstråler slapp igjennom trekronene og lyste svakt over et slør av skogsneller (*Equisetum sylvaticum*), trollbær (*Actaea spicata*) og skogstjerneblom (*Stellaria nemorum*). Her danser nok alvene i morgenduggen? Velte de tømmerstokker og noen tørre trær gav hjem til hakkespetter og ugler, men gjorde det nesten ufremkommelig for oss. Mange slags bregner vokser også her, bl.a. strutseving (*Matteuccia struthiopteris*), som er den eneste spiselige bregnen i Norge, fortalte Birgitta og delte ut smaksprøver. Endelig var vi nede ved elven/bekken. Her stod hvit bekkekar (*Cardamine amara*) i full blomst og den botaniske godbiten her: storklokke (*Campanula latifolia*). Denne fikk vi også deilig salat-smaksprøve på sammen med matpakkene våre. Det var så fredfullt her nede, bare litt trivelig

fuglekvitter fra gulspurven, svart-trosten og gjerdesmetten. Skogen rundt oss her var en typisk heggeskog, med selje, vier og rogn som er gode beiteplanter for rådyr som det er mye av her. Vi så et grevlinghi, og det finnes nok rev her også. Her lever dyr og planter et skjernet liv med nok av mat og næring. Miljøet her er veldig sårbart og tåler ikke mye ferdsel, men ravinens lune, fuktige atmosfære gjør området unikt for edel løvtrær som vi ellers ikke ser så mye av på denne kanten av landet. Her kan nevnes forekomster av ask, alm, hassel, lind, lønn og noe eik. Gran vokser dårlig her fordi veden blir for løs av for mye fuktighet. Birgitta hadde mye å fortelle og lære bort, men tiden gikk så altfor fort.

Det var en inspirerende søndagstur som viste oss litt av naturen vi har «rett utenfor stuedøra vår», som vi ikke trenger reise land og strand rundt for og se, og som vi bør ta vare på og nyte. Naturvern har mange ganger blitt et negativt ladet ord som vi ofte forbinder med noe helt annet enn en søndagstur, men Birgitta ønsket å understreke at de først og fremst ville bevisstgjøre og vise frem den flotte naturen i nærmiljøet vårt. Så når vi satte kursen hjemover igjen over denne eggen langs den gamle pilgrimsleden, forbi bjerkealleen

der den gamle gården en gang stod, med kirketårnet på den 800 år gamle Skedsmo kirke midt imot, da føler man en viss ærbødighet, og jeg synes det passer å avslutte denne turen med noen linjer fra diktet til Einar Skjæråsen.

Du ska itte trø i graset
Spede spira lyt få stå.
Mållaust liv har og e mening
du lyt sjå og tenke på.
På Guds jord og i hass hage
er du sjøl et lite strå.

Takk for turen!
LINE Ø. HØRLYK

• Orkidéresan 2004

Forberedelsene

I flere år har en tur til Gotland stått øverst på ønskelista. Høsten 2003 fikk jeg i oppdrag å organisere en slik tur; det skulle være en bursdagspresang til Dag. Endelig skulle turen bli en realitet, og nå måtte den planlegges... Det begynte med en rask telefon til Jan Wesenberg, som i sin tur anbefalte meg å kontakte Jorun Haugen og Øystein Ruden. Jeg så gjorde, og fra disse fikk jeg det underlaget jeg trengte.

Etter litt bearbeiding og vurdering, falt valget på en pakketur som årlig blir arrangert i regi av Svenska Naturskyddsföreningen – «Orkidéresan». Flere av medlemmene i Norsk Botanisk Forening har tidligere deltatt på denne eksklusive turen, og anbefalingene var mange.

For å forberede oss litt til turen og artsmangfoldet, fikk vi tak i boka «Gotlands natur. En reseguide» av *Jens-Henrik Kloth og Ulf Lovén*, ISBN 91-88036-40-5. Ytterligere dokumentasjon fikk vi av Birger Grenager som hadde lest forhåndsmøtet om vår planlagte tur, «Til Mekka», i Firladet 2004 nr. 1. Han kontaktet oss noen få uker før vi reiste og inviterte oss hjem til seg fordi han ville forære oss noen bøker til turen. Det var et særdeles hyggelig møte med en svært så kunnskapsrik mann!

Jeg vil benytte anledningen til å takke Jorun Haugen, Øystein Ruden og Birger Grenager for all hjelp og gode råd til turen. Den ble en minnerik opplevelse, og ganske sikkert ikke siste gang vi reiser til Gotland! Skulle noen ønske å ta denne turen, og kanskje trenger litt mer informasjon, send oss gjerne e-post, så har vi sikkert noen ekstra råd å bidra med.

PER MADSEN

Endelig framme...

Onsdag 9. juni klippet vi til kai i Visby, og nå var vi klare for årets store botaniske opplevelse! Allerede idet vi kjørte i land, skjønte vi at alt var nokså annerledes her ute: i veikanten vokste store mengder med byreseda *Reseda lutea* (svensk: gulreseda) og ormehode *Echium vulgare* (sv.: blåeld). Og på den måten ble vi hilst velkommen med «dom svenska färgerna» til denne særegne øya sørøst for Stockholm.

På grunn av en liten misforståelse, fikk vi ikke med oss det første møtet med resten av deltakerne. Planen var at alle skulle treffes i Visby til en omvisning i den gamle bydelen, men vi kjørte direkte til pensjonatet og sjekket inn. Deretter dro vi ut på vår aller første lille rekognoseringsstur på egen hånd. Vi gikk helt sikkert glipp av en god del spennende historiske fakta, men vi fikk i stedet et rikt botanisk utbytte, bare i løpet av de første par timene. Det mest eksotiske vi fant, var nok kruttbrenner – en vakker orkidé, hvit og lilla – og den hadde vi aldri sett før. Vi var litt stolte som hadde klart å finne den på egen hånd, men det viste seg snart at øya var full av kruttbrennere; vi så dem i hvert fall mange steder i løpet av uka.

Vi var installert på Hotell Toftagården som ligger 18 km sør for Visby. Det viste seg å være et svært så trivelig pensjonat, med deilig mat og hyggelig betjening. Litt uvant var det kanskje å skulle dele do og bad med en massa konstiga svenskar, men man er da tilpasningsdyktig... Alt i alt var det ca. 40 deltakere med på turen. Tre av oss var nordmenn, resten var svenske. Mange av dem hadde vært med på Orkidéresan flere ganger tidligere, men de fleste deltok for første gang. Selv om turen har et klart fokus på botanikk – i Linnés fotspor – inneholder Orkidéresan så uendelig mye mer: det er fugletitting, kulturhistorie, geologi, arkeologi og folkemusikk, for å nevne noe. Det er rett og slett en kontinuerlig innsprøyting av natur og kultur i sju dager til ende. Her var det bare å gape opp!

Torsdag morgen, rett etter frokost, bar det av gårde for å besiktige noen få eksemplarer av stor skogfrue *Cephalanthera damasonium*, en orkidé som til og med på Gotland er sjelden. I Norge er den ikke i det hele tatt. Derimot har vi hvit skogfrue *C. longifolia* i Norge, men den er jo et sjeldent syn. På Gotland vokste den nesten som ugras (vi overdriver litt). Noen steder fikk vi også se rød skogfrue *C. rubra*, men utbredelsen av denne var mye mindre.

I løpet av uka skulle vi stifte bekjentskap med mer enn 20 orkidéarter, men det skal vi komme tilbake til senere.

Denne første dagen på Orkidéresan var den eneste som bød på skikkelig regn, resten av uka hadde vi strålende forsommervær med noen få lette skurer enkelte dager. Vi tilbrakte formiddagen ved en arkeologisk utgraving. Der fikk vi høre et svært interessant foredrag om nye historiske funn på Gotland, men med et par timers vedvarende striregn, var det tross alt godt å komme inn i bussen igjen etterpå. Resten av dagen var tilegnet Stora Karlsö, en av to små øyer som ligger noen få kilometer sørvest for «Storlandet», altså selve Gotland. Dette var i særdeleshet fugletitternes dag. På Stora Karlsö finnes nemlig et av Sveriges svært få fuglefjell, og her kunne ornitologene få utfolde seg fritt. Vi besøkte også øyas naturmuseum som hadde en anelig samling av utstoppede fugler. Vår eminente turleder Rolf Jacobson viste seg dessuten å være en fenomenal fuglehermer. Han utsøtte de helt utroligste lyder – som i hvert fall ikke vi var i stand til å skille fra virkeligheten.

Vi lot oss naturligvis fascinere både av fuglene og av titterne, men mesteparten av tiden brukte vi til å studere vegetasjonen.

Den arten som kanskje gjorde mest inntrykk her ute på Stora Karlsö, var filtsymre *Anemone sylvestris*, et meget vakkert bebjentskap. (I Norge blir den dyrket i hager.) Vi fikk også gleden av å se kuleblom *Globularia vulgaris*. Begge disse er fraværende i vår hjemlige flora.

Nevnes bør også den røde rundbelgen *Anthyllis vulneraria* – ikke fordi den er spesielt sjelden, verken på Gotland eller hjemme, men på grunn av den særdeles skarpe rødfargen den hadde fått her ute på Stora Karlsö. Kanskje gråværet hadde sitt å si, men disse rundbelgene lyste opp som små rød-oransje flekker rundt om i landskapet.

Apropos farger, så fikk vi også se void *Isatis tinctoria*, en gammel fargeplante som tidligere ble brukt til å få fargen indigo. I Norge finnes den bare på Helgelandskysten. Etter en rundtur på øya, fikk vi servert deilig, varm lunsj på Stora Karlsös eneste kafé, før turen igjen gikk over havet tilbake til Storlandet.

DAG VIGGO NILSEN

Fortsettelse i neste nummer.
Følg med...

• Dvergtistelen på Ulvøya overlever – ennå en stund

Det var med en viss spenning jeg kom ned til Ulvøya i år for å se etter dvergtistelen. Dette var 6. august 2004. Feltet med de færreste plantene later nå til å være helt borte. Her er det bygd terrasseanlegg i flere avsatser.

Det største feltet med dvergtistel var der fremdeles, men ikke så bra og frodig som tidligere år. Jeg så én plante med knopp, en annen plante så ut til å ha hatt blomst.

I alt talte jeg, med små og store rosetter, ca. 35 individer. Forholdene har vel vært dårlig for plantene i den tørre skråningen i år. Det virker for meg som om hus og hage nå er delt som to eiendommer.

Jeg har senere, etter en del forsøk, fått kontakt med Roar Breivik som er eier av det feltet som helst skulle bevares og vedlikeholdes for fremtiden. Han er stadig villig til å bevare plantene.

RANDI WERNER

• Det året det var så brekk

Øystein Sunde hadde en vise med tittelen «Det året det var så bratt» – overskriften er en vri på denne. For maken til brekk-år på trær etter vinteren har jeg aldri sett. Rundt Svartkulp øst for Sognsvann spesielt, men ellers over alt i «mitt» turorienteringsområde: vest, nord og øst for Maridalsvannet ligger det strødd en utrolig mengde trær. Det er omtrent bare furu, og sjelden med grovere stamme enn normal lårtykkelse. Snømengden var jo ikke overvettets stor sist vinter, da ville det jo i tilfelle også gått langt mer ut over grana. Derimot var det stadi-ge temperaturskift mellom pluss og minus, slik at den snøen som la seg i trekronene ble svært tung.

Forrige vinter kunne man faktisk tidfeste en betydelig mengde trebrekk til en bestemt helg i overgangen februar-mars, da gikk det også mest grantrær på mine kanter. I år har det nok foregått over noe lengre tid.

Våren kom svært tidlig. Årets første liljekonvall ble funnet 3. mai ute ved Ljabrudiagonalen – tre dager før tidligere «pers». Så stoppet det jo nesten opp senere i mai, og jevnet seg som vanlig mer ut innen midtsommers.

Etter feriefravær i juni brukte jeg et par-tre dager som «floravokter» til å fotgå angitte områder etter knottblom, så gleden var stor da flere eksemplarer endelig ble funnet tidlig i juli og behørig fotografert. Estetisk var likevel en forekomst med vakre bittergrønn sist i måneden – en vel så stor opplevelse, kanskje også fordi den så lenge hadde stått på ønskelisten. Og alle de som pep om kaldt sommervær (ikke jeg!) fikk så det holdt fra slutten av juli til godt ut i august.

Blåbær, som jeg før har skrevet om, var det *relativt* bra med i år. Ikke dermed sagt at jeg har endret syn på bærsortens tilbakegang, bare at det har svingt i noe mer positiv retning i sommer. En av våre «nye landsmenn» stiftet jeg også bekjentskap med, nemlig hjortelusflua. Ikke særlig faretruende, men plagsom når den kravler over huden. Og hardfør så det holder, den må omtrent knekkes mellom neglene før den stryker med.

ØYVIND TRAAGSTAD

Og helt på tampen: enda litt mer kjeks...

Flere og flere blir etter hvert oppmerksom på problematikken rundt den raske utbredelsen av kjempebjørnekjeks og tromsøpalme. Helt i slutten av september ble firblad-redaksjonen kontaktet av en journalist fra Romerikets Blad som ønsket tips om stoff til en artikkel om kjempebjørnekjeks. Vi kunne naturligvis henvise til Firbladets nr. 2 i 2003 der Ivar Holtan har skrevet en omfattende artikkel om nettopp utbredelsen av kjempebjørnekjeks i Oslo-området. Journalisten hentet også inn faglig kompetanse fra Sabima ved Rune Aanderaa.

Lørdag 2. oktober preget artikkelen førstesiden til Romerikes Blad. Den finnes også i nettutgave.

Giftig kjempeplante truer miljøet

SKEDSMO:

Den giftige kjempebjørnekjeks fra Kaukasus sprer seg eksplosivt og kveler all annen vegetasjon. Mange frykter økologisk katastrofe der kjempeplanten nå baner seg vei på Romerøke.

Les hele saken:

http://www.rb.no/lokale_nyheter/article1273426.ece

B

Retur: NBF ØLA, Botanisk museum, NHM, Postboks 1172 Blindern, 0318 Oslo

Styret i Østlandsavdelingen:

Charlotte Sletten Bjorå

leder

charlotte.bjora@nhm.uio.no
22 85 18 17

Marit Helene Lie

sekretær

marit.helene.lie@prevista.no
22 60 95 91 / 476 60 396

Hilde Friis

hilde.friis@sensewave.com
67 14 85 86 / 993 19 423

Catrine Curle

catrine@curle-halvorsen.no
22 50 59 50 / 932 49 709

John Magne Grindeland

nestleder

jm-grind@frisurf.no
22 71 01 91 / 971 80 375

Kim Hartvig

naturvernansvarlig

khartvig@broadpark.no
22 60 04 93

Ane Vollsnes

ane.vollsnes@itf.nlh.no
67 14 06 56 / 913 26 836

Siw Gjøsund

siw_gjosund@hotmail.com
64 95 45 72

ØLA sine hjemmesider:

folk.uio.no/torac/Ola/Hovedside.html

Kan også nås ved å klikke seg fra hovedforeningens sider.

Stoff til Firbladet kan sendes til

firbladet@floranor.net

Deadline neste nummer: 1. nov. 2004

Kontingentsatser 2004

A-medlemskap kr 300

B-medlemskap kr 110

C-medlemskap kr 80